

Dato: 13.11.2010

Vår ref: 06/870-224. K1-143, ADR-Flørenes

Saksbehandler: Gunnar Ogwyn Lindaas

Avdeling: Sektor for teknisk forvaltning og drift

Rådmannens svar på spørsmål fra formannskapet 28.09.2010 om planprosess kommunedelplan Flørenes

Ved ekstraordinært møte i formannskapet 28.09.10, ble følgende spørsmål stilt rådmannen:

Uansett politisk ståsted og syn på saken er de fleste av oss forundret over det vi oppfatter som snuoperasjonen da vårt inntrykk er at det har vært dialog med fylkesmannen i utarbeidelse av planen.

Vi har følgende spørsmål til rådmannen:

- 1. Hvilken dialog har det vært mellom kommunens saksbehandlere og fylkesmannen i prosessen helt fra Fylkesmannen gjennom en henvendelse til bystyret ba om at kommunen utarbeidet en kommunedelplan for hele halvøya?*
- 1. Hvilke signaler har fylkesmannen gitt underveis i forhold til utbyggingen (I møte med adm. er vi blitt orientert om besøk av miljøvernadv. for å drøfte bl.a Kvivikodden)?*
- 2. Har fylkesmannen på noe tidspunkt signalisert at kursen er feil i forhold til nasjonale retningslinjer?*

Når det gjelder konsulentens rolle har vi følgende spørsmål:

- 1. Hvilket inntrykk har konsulenten av fylkesmannens signaler?*
- 1. Hvilken dialog har det vært mellom fylkesmannen, administrasjonen og konsulenten?*
- 2. Har konsulenten et økonomisk ansvar for en plan som får så klar kritikk som vi ser i denne saken?*

Da dette har svært stor betydning for hele lokalsamfunnet ber vi om snarlig svar.

Hvilken dialog har det vært mellom kommunens saksbehandlere og fylkesmannen i prosessen helt fra Fylkesmannen gjennom en henvendelse til bystyret ba om at kommunen utarbeidet en kommunedelplan for hele halvøya?

I 2004 ble det startet reguleringsarbeid for områdene på Kvivikodden med omland. Denne ble stanset av innsigelse fra fylkesmannens miljøvernavdeling, med bakgrunn i at planen stred mot flere rikspolitiske retningslinjer, og ikke viste noe helhetlig grep for utviklingen på halvøya. Det ble signalisert at en kommunedelplan for området som avklarte arealbruken til utbygging og vern burde bli utarbeidet. Denne føringen ble tatt til etterretning og innarbeidet i gjeldende kommuneplan da den ble vedtatt i 2006.

Utarbeidelse av kommunedelplan for Flørenes skjer på bakgrunn av gjeldende kommuneplan, vedtatt av Lillesand bystyre den 22. juni 2006. Normale og lovpålagte medvirkningsprosesser er blitt fulgt ved utarbeiding av kommuneplanen.

Under gjengis en logg over formelle milepelærer i prosessen. Foruten dette har det vært uformell (ikke løpende) dialog. Det er verdt å merke seg at det kun er ved oppstart av planarbeid (høring av planprogram) 11.04.06 og offentlig ettersyn (25.06.10) at fylkesmannen har avgitt skriftlig uttalelse (i samsvar med plan- og bygningslovens bestemmelser om planprosesser).

Logg:

27.03.06: Innsigelse fra FM til reg.pl. Kvivigodden
11.04.06: Høring av planprogram Flørenes
27.04.06: Innsigelse fra FM til Kvivigodden i kommuneplanen
22.06.06: Vedtak BS om å legge Flørenes "hvitt"
18.12.06: Innspill til planprogram Flørenes fra FM (ingen merknader ift innsigelsestema)
28.03.07: Planprogram Flørenes vedtatt i BS
14.06.07 Oppstartsmøte i Rådhuset (Rambøll har referat)
15.04.09: Første møte i referansegruppa
26.05.09: Møte med FM og fastsetting av dato for befaring
17.06.09: Prinsippvurdering 2. Vedtak om mulighetsstudie i BS
27.08.09: Befaring med FM (Kvivigodden, Tingsakerfjorden, småbåthavner)
23.02.10: Møte med statens vegvesen om vegadkomst over Tingsaker
25.06.10: Offentlig ettersyn KDP Flørenes
17.08.10: Regionalt planforum i Arendal
17.09.10: Frist for innspill (FM innvilges 1 uke forlenget frist)
20.09.10: Anmodning om befaring fra FM (ikke mulig for oss å finne tidspunkt)
22.09.10?: Befaring FM uten deltakelse fra kommunen
24.09.10: Innsigelse fra FM

Hvilke signaler har fylkesmannen gitt underveis i forhold til utbyggingen (i møte med adm. er vi blitt orientert om besøk av miljøvernadv. for å drøfte bl.a Kvivigodden)?

I innspill fra FM ved høring av planprogram ble ikke miljøvernrelaterte tema påpekt (herunder biologisk mangfold, friluftsliv, forurensning, strandsone etc.). Gjennom tidligere planprosesser var imidlertid kommunen kjent med miljøvernavdelingens synspunkter knyttet til Kvivigodden.

I utredningsfasen har det vært en dialog med fylkesmannens miljøvernavdeling, først ved oppstartsmøte avholdt tidlig etter at Rambøll var tildelt oppdraget (16.06.07). Befaringen 27.08.09 skulle belyse konflikter og mulige løsninger som vil oppstå som følge av at planen utfordret strandsonen. Kompenserende tiltak i strandsonen ble ansett som nødvendig fra FM's side, og innløsning av fritidsbebyggelse for å åpne den nære strandsonen ble vurdert å være et aktuelt tiltak. Alternative lokaliteter for småbåthavner i Tingsakerfjorden ble befart, og FM ga uttrykk for at disse var utfordrende.

Har fylkesmannen på noe tidspunkt signalisert at kursen er feil i forhold til nasjonale retningslinjer?

FM har hatt særlig fokus på utfordringer knyttet til strandsonen. I oppstartsmøtet ble imidlertid også utfordringer knyttet til vegkryssing øst i Langedalstjønn og konfliktpotensialet mot Fløresteinen påpekt. Ved møte med påfølgende befaring i 2009 var det strandsoneproblematikk som ble belyst.

Ved regionalt planforum i perioden for offentlig ettersyn ble det ikke gitt tilbakemeldinger om at elementer ville bli møtt med innsigelse.

Heller ikke i forbindelse med arealprosjektet (regional plan for Kristiansandsregionen) har det blitt gitt signal om at Flørenes burde bli tatt ut av utviklingsaksen for Lillesand.

I løpet av planprosessen har det altså ikke blitt gitt uttrykk for at kursen som sådan har vært feil.

Hvilket inntrykk har konsulenten av fylkesmannens signaler?

Konsulenten har redegjort for dette i egen e-post av 30.09.10 (saksnr. 06/870, jnr. 217). Oppsummeringen i e-posten er gjengitt under:

Oppsummert.

- FMAA har vært involvert i arbeidet med kommunedelplan for Flørenes
- Flørenes har vært avsatt som utbyggingsområde i over 20 år
- FMAA har stilt krav om en helhetlig plan
- FMAA kritiserer vurderinger utført av en bredt sammensatt faggruppe fra solide fagmiljøer og også Lillesand kommunes egen kompetanse
- Det er ingen sammenheng mellom FMAA og de regionale myndigheters uttalelser

Lillesand kommune har aldri mottatt signaler fra FMAA som har antydnet noe i retning av det som nå er mottatt. Vi ønsker størst mulig forutsigbarhet i planarbeidet, og beklager derfor sterkt den måten kommunen er blitt behandlet på i denne saken. Vi er opptatt av å følge opp Lillesand kommune som vår oppdragsgiver i denne sammenheng. Det bør gjennomføres en felles drøfting av saken og uttalelsen som er kommet.

Vi regner også med at det vil bli bedt om møte med FMAA for en gjennomgang. Vi stiller gjerne opp på et slikt møte.

Hvilken dialog har det vært mellom fylkesmannen, administrasjonen og konsulenten?

Konsulenten har deltatt på alle møter med FM frem til utlegging til offentlig ettersyn. Fra dette tidspunkt er planforslaget å anse som ferdig, og kommunen viderefører planen inntil eventuelle behov for endringer skulle oppstå. Det er rådmannens vurdering at det har vært tettere dialog mellom politisk nivå, administrasjon og konsulent hele veien i prosessen enn hva som er normalt i en planprosess.

Har konsulenten et økonomisk ansvar for en plan som får så klar kritikk som vi ser i denne saken?

Administrasjonen har ikke funnet grunnlag for å vurdere dette.

Rådmannens avsluttende merknader

Medvirkningsprosessen

Selv om lovens krav om å legge til rette for medvirkning klart er innfridd, har dette ikke vist seg tilstrekkelig i forhold til å skape forutsigbarhet for kommunens planbehandling.

Etter plan- og bygningsloven inntreffer første krav om kunngjøring ved oppstart av planarbeid (evt. samtidig som høring av planprogram (utredningsprogram)). På dette tidspunkt foreligger ofte ikke konkrete byggeområder, og innspill fra regionale myndigheter blir nødvendigvis av generell karakter, og rettet mot kjente interesser i planområdet og eventuelle, viktige utredningstema. I denne konkrete saken var det uheldig at miljøverninteresser ikke var omtalt i samordnet uttalelse fra fylkesmannen.

Andre krav om kunngjøring inntreffer ved høring av planforslag. Et planforslag er da normalt å anse som ferdigstilt fra kommunens side, og klart for vedtak. I dette tilfellet innebar bystyrets vedtak om utlegging til offentlig ettersyn en reell og åpen høring, hvilket vil si at en først i neste omgang ville ta endelig stilling til hvilket innhold som skulle med. Av saksfremstilling og konsekvensutredning fremgår det klart at kommunen var bevisst og påpekte de utfordringer som lå i planforslaget. Etter en samlet vurdering ble det likevel valgt å legge **helheten** ut til høring. Det er først i denne fasen at regionale myndigheter formelt kan motsette seg elementer i en plan ved bruk av innsigelsesinstituttet.

I ettertid kan man konstatere at kommunen, da første mulighetsstudie forelå, skulle ha invitert regionale myndigheter til bred og grundig debatt før videre planarbeid. Siden det først var på dette stadiet at potensielle byggeområder var inntegnet på kartet, ville det nok vært naturlig å gjennomføre et mer formelt planforum da.

Det er viktig å trekke lærdom av dette for ettertiden, ved at man i enhver planprosess, privat eller kommunal, allerede tidlig gjør en særskilt vurdering av medvirkningsbehovet underveis i prosessen. Det vil si i perioden mellom oppstart av planarbeid og høring av planforslag.

Om konsekvensutredningen

Hva gjelder utredningskrav etter forskrift om konsekvensutredning er det slik at utredningen skal være tilfredsstillende i forhold til det aktuelle plannivået. Det vil si at kravene er mer spesifikke for detaljregulering enn for overordnede planer (kommuneplan og kommunedelplan). Rådmannen vurderer at konsekvensutredningen for kommunedelplan Flørenes slik sett er adekvat, og i enkelte tilfeller betydelig grundigere enn hva som er vanlig på dette plannivået. Dette gjelder spesielt vegutredningen.

Om innsigelsen fra fylkesmannen

Det er ellers rådmannens vurdering at ingen av innsigelsene er begrunnet i funn fremkommet gjennom de utredningene som er foretatt. Det vil si at informasjonen innsigelsene er begrunnet ut ifra i hovedsak var kjent også før planarbeidet ble igangsatt.

Innsigelsene er konkrete og begrunnet ut ifra dokumenterte interesser på Flørenes. Tatt i betraktning planens store omfang og langsiktige karakter, savnes imidlertid en diskusjon av planen på mer strategisk nivå, og hvordan de ikke-prissatte konsekvensene er veid opp mot samfunnsutviklingsperspektivet.